

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

JUDr. Vojtěch Vomáčka, Ph.D., LL.M.

**ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

**Ημερίδα για δικαστές και εισαγγελείς
14 Ιουνίου 2023, Θεσσαλονίκη**

1

European Union Agency
Criminal Justice Cooperation

Home About us Judicial cooperation

Home > Press releases and news > Crackdown on a criminal

Crackdown on a criminal trafficking and money

16 February 2023 | PRESS RELEASE

Sum at cr
invoicing and money laundering in several

Eurojust coordinated the joint action throughout. The preventive seizure of assets was authorities in setting up and funding a joint

The OCG is believed to have illegally acquired tonnes of scrap iron through a network of companies operating in Italy and abroad. The network reintroduced the iron into the legal directly into steel mills, claiming it had been Germany.

News

News Release Focus

Frontex coordinates large-scale operation against illicit waste trafficking across EU external borders

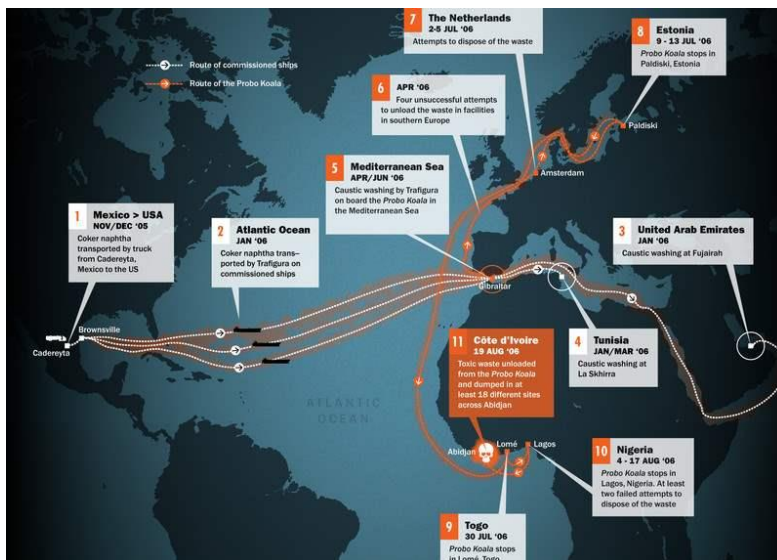
2022-12-16

- 2.500 controls, 100 cases of illicit waste trafficking
- 2000 tonnes of waste seized
- 43 arrests
- International effort: 25 countries, 5 EU bodies

2

Σχετικές εθνικές υποθέσεις

Πηγή Διεθνής Αμνηστία

3

GOV.UK

[Home](#) > [Environment](#) > [Waste and recycling](#) > [Waste management](#)

Speech

Crackdown on waste crime: Time to stop trashing our future

Environment Agency Chief Executive Sir James Bevan's speech on waste crime at a Let's Recycle and Environmental Services Association event on Tuesday 12 April.

From: [Environment Agency](#) and [Sir James Bevan](#)

Published 12 April 2022

Ένα από τα πιο ανησυχητικά πράγματα σχετικά με το έγκλημα των αποβλήτων είναι ότι κανείς δεν γνωρίζει ακριβώς την πραγματική του κλίμακα. Γνωρίζουμε ότι είναι τεράστιο: η τελευταία μας εκτίμηση είναι ότι περίπου το 18% των αποβλήτων τίθεται σήμερα υπό παράνομη διαχείριση σε κάποιο σημείο του ρεύματος αποβλήτων. (...) Και γίνεται όλο και μεγαλύτερο. Όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι η εγκληματικότητα στα απόβλητα βρίσκεται σε άνοδο.

4

Περιεχόμενο

- Μεταφορά αποβλήτων
- Διακίνηση αποβλήτων
- Νομοθετική ρύθμιση: Σύμβαση της Βασιλείας και Κανονισμός για τη μεταφορά αποβλήτων
- Νομολογία του ΔΕΕ

5

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΕΕ

EEA Report | No 7/2012

Movements of waste across the EU's
Internal and external borders

ISSN 1725-9177

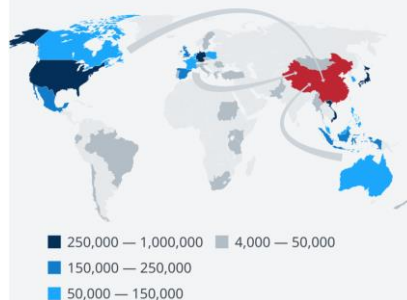

μεταξύ 1999 και 2011

- διπλασιασμός των εξαγωγών χαλκού, σιδήρου, χάλυβα, αλουμινίου και νικελίου
- τα πλαστικά αυξήθηκαν κατά πέντε φορές

Το 2018, η Κίνα απαγόρευσε την εισαγωγή των περισσότερων πλαστικών και άλλων υλικών που κατευθύνονται προς τους επεξεργαστές ανακύκλωσης της χώρας αυτής.

China was at the heart of
the global waste business
Exports 2017 (metric tons)

Source: comtrade.un.org | China including Hong Kong ©DW

6

ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

- εξακολουθεί να αποτελεί έγκλημα υψηλού κέρδους και χαμηλού κινδύνου - η ανίχνευση, οι έρευνες και οι διώξεις είναι σπάνιες και οι ποινές χαμηλές,
- εκτιμώμενο κέρδος 10-12 δισ. δολάρια ετησίως ≈ εμπορία ανθρώπων,
- συχνά διαπράττονται με τη συμβολή μεγάλου αριθμού φορέων
- σύγκλιση με άλλα εγκλήματα (π.χ. διαφθορά, πλαστογραφία, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες),
- εγκληματίες - ιδιώτες ή δίκτυα οργανωμένου εγκλήματος - συχνά λειτουργούν νόμιμες εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων = εύκολο να αποκρύψουν την εγκληματική προέλευση των κεφαλαίων τους,
- λιγότερο εξελιγμένες τεχνικές από άλλους εγκληματίες,
- συνήθως παραποίηση εγγράφων με σκοπό την εσφαλμένη ταξινόμηση των αποβλήτων ως ανακυκλώσιμων ή μεταχειρισμένων αγαθών ή την ταξινόμηση των επικίνδυνων αποβλήτων ως μη επικίνδυνων (με αλλαγή του κωδικού αποβλήτων, παραποίηση του προορισμού ή υποτιμολόγηση/υπερτιμολόγηση της μεταφοράς),
- απαιτεί διατομεακή συνεργασία

7

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΕ

1975 Οδηγία 75/442/ΕΟΚ - καμία ρύθμιση της διασυνοριακής μεταφοράς

1983 - Το σκάνδαλο μεταφοράς αποβλήτων Seveso

https://nucif.net/wp-content/uploads/2020/02/The_Story_of_EU_Waste_Policy.pdf

Ειδική ρύθμιση:

Οδηγία 84/631/ΕΟΚ

Σύμβαση της Βασιλείας του 1989 - 190 συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης, μεταξύ των οποίων 187 κράτη μέλη του ΟΗΕ

Απόφαση του ΟΟΣΑ του 1982

Κανονισμός αριθ. 259/93

Ισχύον καθεστώς: 1013/2006 + Κανονισμός για την ανακύκλωση πλοίων

8

Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους

Ορισμός της "παράνομης διακίνησης αποβλήτων" (άρθρο 9 παράγραφος 1):

- *"Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, κάθε διασυνοριακή μετακίνηση επικίνδυνων αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων: α) χωρίς κοινοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης σε όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη ή β) χωρίς τη συγκατάθεση σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης ενός ενδιαφερόμενου κράτους ή γ) με συγκατάθεση που αποκτήθηκε από τα ενδιαφερόμενα κράτη με παραποίηση, ψευδή δήλωση ή απάτη ή δ) που δεν είναι σύμφωνη κατά ουσιώδη τρόπο με τα έγγραφα ή ε) που οδηγεί σε σκόπιμη διάθεση (π.χ. απόρριψη) επικίνδυνων αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων κατά παράβαση της παρούσας Σύμβασης και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου, θεωρείται παράνομη διακίνηση."*
- "Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει την κατάλληλη εθνική/εγχώρια νομοθεσία για την πρόληψη και την τιμωρία της παράνομης διακίνησης (...)" (άρθρο 9 παράγραφος 5).

9

Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους

- Η Σύμβαση της Βασιλείας αναφέρει ότι τα μέρη "θεωρούν" την παράνομη διακίνηση επικίνδυνων αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων ως εγκληματική και απαιτεί από κάθε μέρος να λάβει τα κατάλληλα νομικά, διοικητικά και άλλα μέτρα για την πρόληψη και την τιμωρία τέτοιων συμπεριφορών και "Κάθε μέρος θεσπίζει την κατάλληλη εθνική εσωτερική νομοθεσία για την πρόληψη και την τιμωρία της παράνομης διακίνησης".
- Το άρθρο 4 παράγραφος 3 δεν επιβάλλει στην πραγματικότητα σαφή υποχρέωση ποινικοποίησης της παράνομης κυκλοφορίας. Λέει απλώς ότι τα μέρη "θεωρούν" ότι είναι εγκληματική.

10

Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους

- Τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης οφείλουν να τηρούν τις απαγορεύσεις εισαγωγής άλλων συμβαλλόμενων μερών.
- Αυστηρές απαιτήσεις για ειδοποίηση, συγκατάθεση και παρακολούθηση για τη διακίνηση αποβλήτων πέραν των εθνικών συνόρων

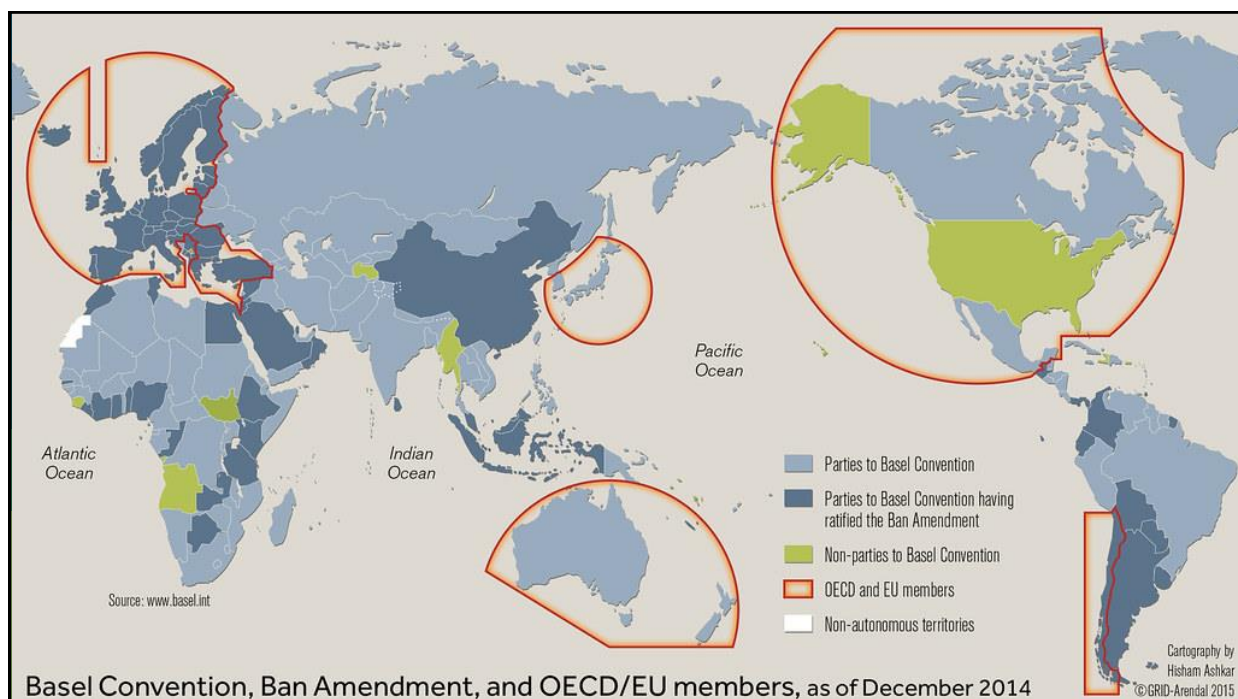
Τροποποίηση της απαγόρευσης της Βασιλείας (1995, σε ισχύ από το 2019)

απαγορεύει την εξαγωγή επικίνδυνων αποβλήτων από έναν κατάλογο ανεπτυγμένων χωρών (κυρίως του ΟΟΣΑ) σε αναπτυσσόμενες χώρες. Η απαγόρευση της Βασιλείας ισχύει για τις εξαγωγές για οποιονδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένης της ανακύκλωσης.

Τον Μάιο του 2019 οι περισσότερες χώρες του κόσμου, αλλά όχι οι Ηνωμένες Πολιτείες, συμφώνησαν να τροποποιήσουν τη Σύμβαση της Βασιλείας ώστε να συμπεριλάβουν τα πλαστικά απόβλητα ως ρυθμιζόμενο υλικό. Οι τροποποιήσεις της σύμβασης για τα πλαστικά απόβλητα είναι πλέον δεσμευτικές για 186 κράτη.

11

12

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - WSR (1013/2006)

Πεδίο εφαρμογής:

- μεταφορές αποβλήτων μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ, εντός της ΕΕ ή υπό διαμετακόμιση μέσω τρίτων χωρών,
- μεταφορές αποβλήτων που εισάγονται στην ΕΕ από τρίτες χώρες,
- μεταφορές αποβλήτων που εξάγονται από την ΕΕ σε τρίτες χώρες, και
- μεταφορές αποβλήτων υπό διαμετακόμιση μέσω της ΕΕ, καθ' οδόν από ή προς τρίτες χώρες.

Εξαιρέσεις:

- ραδιενεργά απόβλητα,
- απόβλητα που παράγονται σε οχήματα, τρένα, αεροπλάνα και πλοία, και
- εάν καλύπτονται από άλλη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, τα λύματα, τα παροπλισμένα εκρηκτικά και τα απόβλητα που προκύπτουν από την αναζήτηση, εξόρυξη, επεξεργασία και αποθήκευση ορυκτών πόρων και την εκμετάλλευση λατομείων.

13

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΚΥΡΙΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

- Οι **τύποι ελέγχων** στο πλαίσιο του Κανονισμού εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων, τον προορισμό τους και την επεξεργασία τους στο πλαίσιο των εργασιών ανάκτησης ή διάθεσης.
- Οι μεταφορές επικίνδυνων αποβλήτων και αποβλήτων που προορίζονται για διάθεση απαγορεύονται σε χώρες εκτός ΟΟΣΑ που βρίσκονται και εκτός της ΕΕ.
- Οι αποστολές σε χώρες του ΟΟΣΑ υπόκεινται γενικά στη διαδικασία προηγούμενης κοινοποίησης και συναίνεσης, η οποία απαιτεί την προηγούμενη γραπτή συναίνεση όλων των αρμόδιων αρχών αποστολής, διαμετακόμισης και προορισμού.
- Για την επιτάχυνση της διαδικασίας, τα κράτη μέλη **μπορούν να ορίσουν "εγκαταστάσεις ανάκτησης με προηγούμενη συναίνεση"** για τις οποίες ισχύουν ηπιότερες διαδικασίες και για τις οποίες κανονικά δεν θα προβάλλουν αντιρρήσεις ως αρμόδια αρχή του κράτους προορισμού.
- Οι μεταφορές μη επικίνδυνων αποβλήτων που **περιλαμβάνονται στον "πράσινο κατάλογο"** εντός της ΕΕ και του ΟΟΣΑ δεν απαιτούν συνήθως την προηγούμενη συγκατάθεση των αρχών, αλλά εφαρμόζονται οι απαιτήσεις πληροφόρησης.

14

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΚΥΡΙΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Τρεις κατηγορίες αποβλήτων:

- Παράρτημα III - πράσινοι κατάλογος
- Παράρτημα IV - ο "πορτοκαλί κατάλογος" - υπόκειται σε πιο περιοριστική διαδικασία προηγούμενης γραπτής κοινοποίησης και συγκατάθεσης.
- Παράρτημα - μη τιτλοφορημένος κατάλογος των πλέον επικίνδυνων αποβλήτων, τα οποία υπόκεινται σε απαγόρευση εξαγωγής.
- Τα κράτη μέλη επιτρέπεται να θεσπίζουν μέτρα που περιορίζουν τις μεταφορές συγκεκριμένων αποβλήτων μεταξύ των κρατών μελών με την εφαρμογή των αρχών της εγγύτητας, της προτεραιότητας ανάκτησης και της αυτάρκειας (βλ. υπόθεση C-292/12 *Ragn-Sells*, όσον αφορά τα σύμμεικτα αστικά απόβλητα).

15

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΚΥΡΙΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

- Το άρθρο 2 παράγραφος 35 στοιχεία α) και ζ) του Κανονισμού χαρακτηρίζει ως "παράνομη μεταφορά", μεταξύ άλλων, τη μεταφορά αποβλήτων που πραγματοποιείται χωρίς την κατάλληλη κοινοποίηση ή ενημέρωση.
- Σε περίπτωση παράνομης μεταφοράς για τους προαναφερόμενους λόγους, το άρθρο 24 παράγραφος 2 του Κανονισμού προβλέπει ότι η αρχή που είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση του εν λόγω κανονισμού στο κράτος μέλος προέλευσης των αποβλήτων, η οποία αναφέρεται ως "αρμόδια αρχή αποστολής", οφείλει να μεριμνήσει ώστε, κατά κανόνα εντός 30 ημερών από την ημέρα της κοινοποίησής της, **τα απόβλητα να ανακτηθούν από τον "κοινοποιούντα de jure"**, δηλαδή από το πρόσωπο στο οποίο ανήκει η υποχρέωση κοινοποίησης ή ενημέρωσης, ή, ελλείψει αυτού, να αναθέσει την ανάκτηση των αποβλήτων ή να τα ανακτήσει ο ίδιος.

16

ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Article 3

Offences

Member States shall ensure that the following conduct constitutes a criminal offence, when unlawful and committed intentionally or with at least serious negligence:

- (a) the discharge, emission or introduction of a quantity of materials or ionising radiation into air, soil or water, which causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to the quality of air, the quality of soil or the quality of water, or to animals or plants;
- (b) the collection, transport, recovery or disposal of waste, including the supervision of such operations and the after-care of disposal sites, and including action taken as a dealer or a broker (waste management), which causes or is likely to cause death or serious injury to any person or substantial damage to the quality of air, the quality of soil or the quality of water, or to animals or plants;
- (c) the shipment of waste, where this activity falls within the scope of Article 2(35) of Regulation (EC) No 1013/2006 of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 on shipments of waste ⁽⁶⁾ and is undertaken in a non-negligible quantity, whether executed in a single shipment or in several shipments which appear to be linked;

17

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - παράνομη μεταφορά

35. 'illegal shipment' means any shipment of waste effected:

- (a) without notification to all competent authorities concerned pursuant to this Regulation; or
- (b) without the consent of the competent authorities concerned pursuant to this Regulation; or
- (c) with consent obtained from the competent authorities concerned through falsification, misrepresentation or fraud; or
- (d) in a way which is not specified materially in the notification or movement documents; or
- (e) in a way which results in recovery or disposal in contravention of Community or international rules; or
- (f) contrary to Articles 34, 36, 39, 40, 41 and 43; or
- (g) which, in relation to shipments of waste as referred to in Article 3(2) and (4), has resulted from:
 - (i) the waste being discovered not to be listed in Annexes III, IIIA or IIIB, or
 - (ii) non-compliance with Article 3(4),
 - (iii) the shipment being effected in a way which is not specified materially in the document set out in Annex VII;

18

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

New categories of criminal offences proposed in the revised Environmental Crime Directive are:

- illegal timber trade;
- illegal ship recycling;
- illegal water abstraction from ground- or surface water;
- serious breaches of EU chemicals legislation;
- serious breaches related to dealing with fluorinated greenhouse gases;
- serious breaches of legislation on invasive alien species with Union concern;
- serious circumvention of requirements to get a development consent and to do environmental impact assessment causing substantial damage;
- source discharge of polluting substances from ships.

The proposal also clarifies undefined legal terms used to describe environmental crime in the current Directive, such as for instance 'substantial damage'. It suggests criteria that explain more precisely how to interpret these terms. This will lead to a more harmonised application of criminal law and understanding of environmental crime across the EU, and more legal certainty to duty-holders.

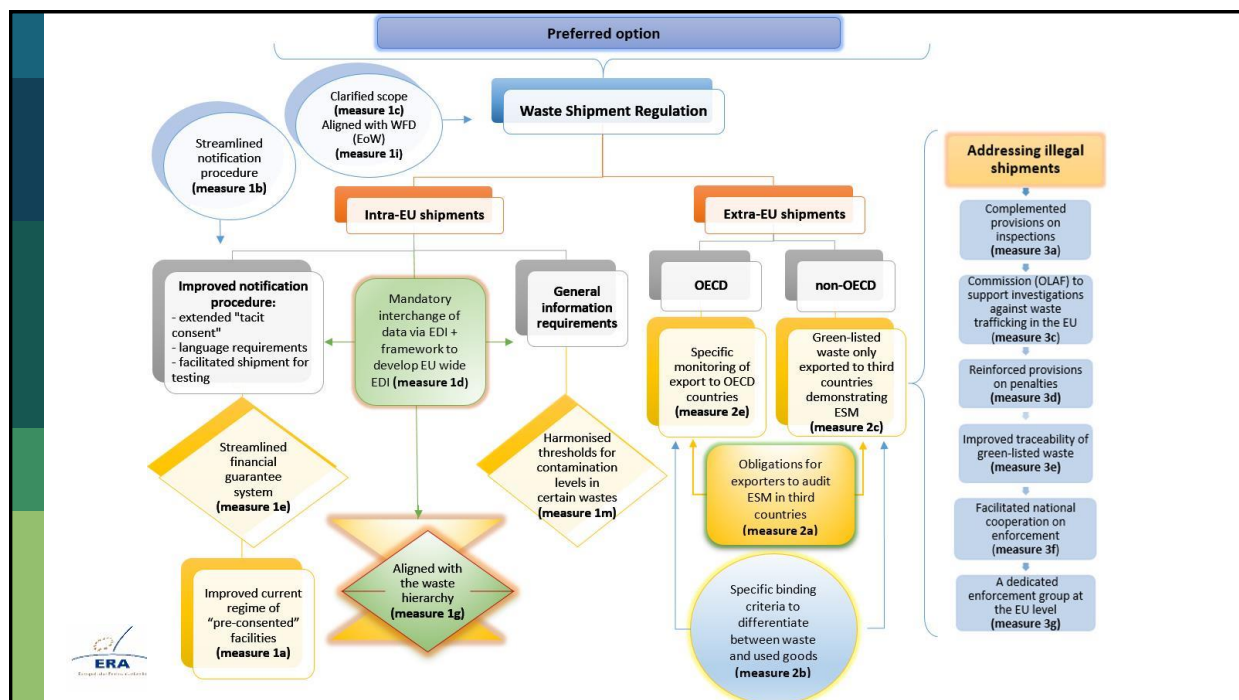

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Στις 17 Νοεμβρίου 2021, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση νέου κανονισμού για τη μεταφορά αποβλήτων. Στόχος του είναι να διασφαλίσει ότι η ΕΕ δεν εξάγει τις προκλήσεις των αποβλήτων της σε τρίτες χώρες και να στηρίξει μια καθαρή και κυκλική οικονομία. Η πρόταση σχεδιάζει:

- τη θέσπιση νέων κανόνων για τις εξαγωγές αποβλήτων της ΕΕ
- να διευκολύνει τη μεταφορά αποβλήτων προς ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση στην ΕΕ
- να καθορίσει νέα μέτρα για την καλύτερη αντιμετώπιση των παράνομων μεταφορών αποβλήτων
- Όσον αφορά την εξαγωγή αποβλήτων, ιδίως μη επικίνδυνων, από την ΕΕ, ένα σημαντικό έλλειμμα είναι η ανεπαρκής εποπτεία των συνθηκών διαχείρισης των αποβλήτων αυτών στις χώρες προορισμού, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες. Ως αποτέλεσμα, η εξαγωγή ορισμένων αποβλήτων από την ΕΕ έχει δημιουργήσει περιβαλλοντικές προκλήσεις και προκλήσεις για τη δημόσια υγεία στις χώρες προορισμού. Αποτελεί επίσης απώλεια πόρων για τις βιομηχανίες ανακύκλωσης της ΕΕ.
- -Οι παράνομες μεταφορές αποβλήτων εντός της ΕΕ, από την ΕΕ και προς την ΕΕ παραμένουν επίσης ένα σημαντικό πρόβλημα λόγω της γενικής φύσης των διατάξεων του Κανονισμού. Αυτό αφορά ιδίως τα στοιχεία που πρέπει να ελέγχονται από τις αρμόδιες αρχές, για παράδειγμα σχετικά με την περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των αποβλήτων και την επιβολή της νομοθεσίας. Ωστόσο, οφείλεται επίσης σε ελλείψεις στην εφαρμογή και την επιβολή του ως άνω Κανονισμού.

21

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Πρόταση νέου κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων:

Εξαγωγή αποβλήτων από την ΕΕ σε τρίτες χώρες

- **Εκτός ΟΟΣΑ:** υπό τον όρο ότι η χώρα θα υποβάλει επίσημο αίτημα για την εισαγωγή μη επικίνδυνων αποβλήτων από την ΕΕ και θα αποδείξει ότι μπορεί να τα ανακτήσει με ορθό τρόπο. Θα καταρτιστεί κατάλογος των χωρών που επιτρέπεται να εισάγουν απόβλητα από την ΕΕ.
- **ΟΟΣΑ:** Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τα επίπεδα των εξαγωγών αποβλήτων και θα αναστέλλει την εξαγωγή αυτών των αποβλήτων εάν δεν υπάρχει εγγύηση ότι η επεξεργασία αυτή είναι βιώσιμη.
- Οι εταιρείες εξαγωγής της ΕΕ θα πρέπει να διενεργούν **ανεξάρτητους ελέγχους** για τις εξαγωγές αποβλήτων τους εκτός ΕΕ. Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι οι εγκαταστάσεις επεξεργάζονται τα απόβλητα αυτά με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο. Οι εταιρείες της ΕΕ θα επιτρέπεται να εξάγουν σε αυτές τις εγκαταστάσεις μόνο αν αυτό ισχύει.
- Για την αντιμετώπιση της παράνομης παρουσίας των αποβλήτων ως "μεταχειρισμένων αγαθών", θα αναπτυχθούν ειδικά **δεσμευτικά κριτήρια για τη διάκριση μεταξύ αποβλήτων και μεταχειρισμένων αγαθών για συγκεκριμένα εμπορεύματα** ιδιαίτερης σημασίας, όπως τα μεταχειρισμένα οχήματα και οι μπαταρίες.

22

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Πρόταση νέου κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων:

Μεταφορές αποβλήτων μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ

- Πλήρης ψηφιοποίηση όλων των διαδικασιών που διέπουν τις μεταφορές αποβλήτων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, ιδίως για τα απόβλητα που περιλαμβάνονται στον "πράσινο κατάλογο",
- Νέες διατάξεις για τη στήριξη της χρήσης διαδικασιών ταχείας μεταφοράς για μεταφορές αποβλήτων που προορίζονται για ανάκτηση, όταν προορίζονται για εγκαταστάσεις που έχουν πιστοποιηθεί από τα κράτη μέλη της ΕΕ ("εγκαταστάσεις με προέγκριση"),
- Εναρμονισμένη ταξινόμηση των αποβλήτων σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να ξεπεραστεί ο σημερινός κατακερματισμός της αγοράς της ΕΕ, όπου ένα φορτίο αποβλήτων μπορεί να υπόκειται σε διαφορετικές ερμηνείες και διαδικασίες κατά τη διέλευση των συνόρων της ΕΕ,
- Νέες διατάξεις που καθιστούν δυνατό τον εξορθολογισμό σε επίπεδο ΕΕ του υπολογισμού των οικονομικών εγγυήσεων που πρέπει να θεσπίζουν οι φορείς εκμετάλλευσης πριν από τη μεταφορά "κοινοποιημένων" αποβλήτων στο εξωτερικό,
- Νέοι και αυστηρότεροι όροι για τις μεταφορές αποβλήτων προς αποτέφρωση ή υγειονομική ταφή, έτσι ώστε να επιτρέπονται μόνο σε περιορισμένες και καλά αιτιολογημένες περιπτώσεις, καθώς αποτελούν τις λιγότερο προτιμώμενες επιλογές για τη διαχείριση των αποβλήτων.

23

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

Πρόταση νέου κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων:

Μέτρα για την αντιμετώπιση των παράνομων μεταφορών αποβλήτων

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα στηρίξει τις διακρατικές έρευνες των κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με τη διακίνηση αποβλήτων, με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).
- Θα συσταθεί μια "ομάδα της ΕΕ για την επιβολή της μεταφοράς αποβλήτων" για την ενίσχυση της συνεργασίας και του συντονισμού κατά των παράνομων μεταφορών αποβλήτων.
- Οι ισχύοντες κανόνες για τις διοικητικές κυρώσεις κατά της παράνομης μεταφοράς αποβλήτων θα ενισχυθούν. Τα κοινά κριτήρια για τον καθορισμό των τύπων και των επιπέδων των κυρώσεων που επιβάλλονται για τις παραβάσεις θα καταστήσουν τις κυρώσεις πιο αποτρεπτικές και θα εφαρμόζονται με συνέπεια σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Αναθεώρηση της οδηγίας για το περιβαλλοντικό έγκλημα

24

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΕΕ: ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- C-69/15 (*Nutriver*) - Διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις των κανόνων περί μεταφοράς αποβλήτων

- ΔΕΕ:

το εθνικό δικαστήριο οφείλει, στο πλαίσιο του ελέγχου της αναλογικότητας της κύρωσης αυτής, να λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τους κινδύνους που μπορεί να προκαλέσει η παράβαση αυτή στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

...Η παράβαση αυτή μπορεί, κατ' αρχήν, να επισύρει ποινή ισοδύναμη με εκείνη που προβλέπεται για την παράβαση της υποχρέωσης συμπλήρωσης του εν λόγω εγγράφου. (...) εάν οι περιστάσεις της παράβασης επιτρέπουν να διαπιστωθεί ότι πρόκειται για εξίσου σοβαρές παραβάσεις, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που συνεπάγονται για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, τους οποίους εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει

Παρόμοια: C-487/14 (*Total Waste Recycling*) - Σημείο εισόδου διαφορετικό από εκείνο που ορίζεται στην κοινοποίηση και στην προηγούμενη συναίνεση

25

Οδηγία 2012/19/ΕΕ για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

C-624/17 (*Tronex*)

- Πρόθεση για αποστολή ηλεκτρικών ή ηλεκτρονικών συσκευών σε αγοραστή στην Τανζανία
- Ηλεκτρικοί βραστήρες, σίδερα ατμού, ανεμιστήρες και ξυριστικές μηχανές
- Κυρίως πρωτότυπα κουτιά, μερικά αποσυσκευασμένα
- Επιστροφή από τους καταναλωτές, εγκατάλειψη της σειράς προϊόντων, ορισμένα ελαττωματικά

Ορισμός αποβλήτων: η απόρριψη

- Κλειστή αρχική συσκευασία;
- Ανοιγμένη αρχική συσκευασία;
- Σημειώθηκε ως ελαττωματικό ή προδήλως ελαττωματικό;
- Χωρίς συσκευασία;

26

C-624/17 (*Tronex*)

"μεταφορά αποβλήτων" - όταν η εν λόγω αποστολή περιέχει συσκευές των οποίων η καλή κατάσταση λειτουργίας δεν έχει προηγουμένως διαπιστωθεί ή οι οποίες δεν προστατεύονται επαρκώς από ζημίες κατά τη μεταφορά. Αντίθετα, τα εν λόγω αγαθά που έχουν καταστεί περιττά στην γκάμα των προϊόντων του πωλητή και τα οποία βρίσκονται στην αρχική τους συσκευασία χωρίς να έχουν ανοιχθεί, δεν πρέπει, χωρίς να υπάρχουν ενδείξεις για το αντίθετο, να θεωρούνται απόβλητα.

Ο Γενικός Εισαγγελέας διερωτήθηκε, "αν η έννοια των αποβλήτων ορίζεται με επαρκή ακρίβεια ώστε να δικαιολογείται ποινική κύρωση στην κύρια δίκη. Σύμφωνα με το άρθρο 49, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, άλλωστε, τόσο στην έννομη τάξη της ΕΕ όσο και στα εθνικά νομικά συστήματα αποδίδεται μεγάλη σημασία στις απαιτήσεις που επιβάλλει η αρχή της νομιμότητας των ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) όσον αφορά την προβλεψιμότητα και την ακρίβεια." (παράγραφος 51)

27

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

C-654/18 *Interseroh*

- γερμανικό δικαστήριο υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ταξινόμηση συγκεκριμένων μειγμάτων αποβλήτων χαρτιού, χαρτονιού και προϊόντων από χαρτί (γενικές απαιτήσεις πληροφόρησης/υποχρέωση κοινοποίησης)

C-634/17 *ReFood*:

- το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι οι αποστολές ζωικών υποπροϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1069/2009 (κανονισμός για τα ζωικά υποπροϊόντα), εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του WSR, εκτός εάν ο κανονισμός για τα ζωικά υποπροϊόντα προβλέπει ρητά την εφαρμογή του.

C-23/19 *P.F. Kamstra Recycling* και άλλοι

- ολλανδικό δικαστήριο ζήτησε προδικαστική απόφαση σχετικά με την ταξινόμηση ουσίας η οποία δεν είναι υποπροϊόν κατά την έννοια της οδηγίας-πλαίσου για τα απόβλητα και επίσης δεν είναι ζωικό υποπροϊόν κατά την έννοια του κανονισμού για τα ζωικά υποπροϊόντα.

C-399/17 *Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας*

- Στα τέλη του 2010 και στις αρχές του 2011 ένας Τσέχος φορέας εκμετάλλευσης μετέφερε από το Litvínov (Τσεχική Δημοκρατία) στο Katowice (Πολωνία) περίπου 20 000 τόνους TPS-NOLO (Geobal), ένα μείγμα που αποτελείται από πίσσα που προέρχεται από τη διύλιση πετρελαίου, σκόνη άνθρακα και οξειδίο του ασβεστίου.
- Το μείγμα εναποτέθηκε, εν όλω ή εν μέρει, σε οικόπεδο που νοίκιασε ο Πολωνός εισαγωγέας στο Katowice. Οι τσεχικές αρχές αρνήθηκαν να δεχτούν τα απόβλητα πίσω.

Σκέψεις του ΔΕΕ; Δεν αποδείχθηκε ότι η ουσία ήταν απόβλητο, οι σχετικές περιστάσεις βάσει των οποίων πρέπει να γίνει η εκτίμηση αυτή είναι εκείνες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και όχι οι περιστάσεις πριν ή μετά την πυροδότηση αυτή

28

C-399/17 Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας

65 Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει την επικινδυνότητα των όξινων πισσών από τις οποίες προέρχεται το TPS-NOLO (Geobal), καθώς και την επικινδυνότητα αυτού καθαυτού του μείγματος.

66 Υπογραμμίζεται προκαταρκτικά ότι η έννοια του αποβλήτου δεν είναι απόρροια της επικινδυνότητας των ουσιών (απόφαση της 18ης Απριλίου 2002, *Palin Granit και Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, C-9/00, EU:C:2002:232, σκέψη 48). Όσον αφορά την επιρροή που ασκεί η προβαλλόμενη επικινδυνότητα των όξινων πισσών, το δίκαιο της Ένωσης δεν αποκλείει, καταρχήν, την περίπτωση ένα απόβλητο που θεωρείται επικίνδυνο να απωλέσει την ιδιότητα του αποβλήτου αν ορισμένη εργασία μπορεί να καταστήσει δυνατή τη χρησιμοποίησή του χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον και αν, επιπροσθέτως, δεν διαπιστώνεται ότι ο κάτοχος του επίμαχου αντικειμένου το απορρίπτει ή έχει την πρόθεση να το απορρίψει (απόφαση της 7ης Μαρτίου 2013, *Lapin ELY-keskus, liikenne ja infrastruktuuri*, C-358/11, EU:C:2013:142, σκέψη 60).

67 Όσον αφορά τον προβαλλόμενο από την Επιτροπή χαρακτηρισμό του TPS-NOLO (Geobal) ως επικίνδυνου αποβλήτου, το θεσμικό όργανο αυτό μνημονεύει το πρόστιμο που επιβλήθηκε από πολωνικό δικαστήριο σε έναν από τους αγοραστές του μείγματος αυτού λόγω του χαρακτηρισμού του ως επικίνδυνου αποβλήτου. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι επιχείρημα σχετικό με τον χαρακτηρισμό ουσίας άλλης από την επίμαχη και υπό συνθήκες που δεν έχουν προσδιοριστεί έχει περιορισμένη σημασία. Όσον αφορά το επίμαχο μείγμα, η Τσεχική Δημοκρατία παραδέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η μη χρησιμοποιηθείσα ποσότητα η οποία εξακολούθησε να βρίσκεται διεσπαρμένη στην περιοχή Katowice επί πολλά έτη, υπό συνθήκες φυλάξεως επιβαλούς για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία, πρέπει προφανώς να θεωρηθεί ως απόβλητο. Εντούτοις, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 61 της παρούσας αποφάσεως και όπως επισήμανε η Τσεχική Δημοκρατία, οι επί του παρόντος επικρατούσες συνθήκες είναι άνευ σημασίας προκειμένου να εκτιμηθεί η ιδιότητα του επίμαχου μείγματος ως αποβλήτου κατά την ημερομηνία της μεταφοράς του.

Υπόθεση C-315/20 Regione Veneto (Transfert de déchets municipaux en mélange):

το ΔΕΕ επιβεβαίωσε ότι το νομικό καθεστώς που εφαρμόζεται στις μεταφορές αποβλήτων εξαρτάται από το υλικό των αποβλήτων και όχι από την επίσημη ταξινόμησή τους σύμφωνα με τον κατάλογο αποβλήτων.

29

C-689/17 Conti 11. Container Schiffahrt

- Αφού ξέσπασε πυρκαγιά και σημειώθηκαν εκρήξεις σε ένα πλοίο, η εταιρεία Conti έλαβε άδεια να ρυμουλκήσει το πλοίο στα γερμανικά ύδατα. Ωστόσο, σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές, το ίδιο το πλοίο "και το νερό που χρησιμοποιήθηκε για την κατάσβεση της πυρκαγιάς, καθώς και η λάσπη και τα παλιοσιδέρα [έπρεπε] να ταξινομηθούν ως απόβλητα".
- Το ΔΕΕ επιβεβαίωσε ότι κατάλοιπα όπως τα επίμαχα, που οφείλονται σε ζημία που επήλθε σε πλοίο εν πλω, πρέπει να θεωρούνται απόβλητα που παράγονται επί πλοίων, τα οποία εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του WSR μέχρι να εκφορτωθούν προκειμένου να ανακτηθούν ή να διατεθούν.

C-241/12 Shell Nederland:

- Μια τεράστια ποσότητα πετρελαιοειδούς προϊόντος επιστράφηκε από έναν αγοραστή στο Βέλγιο στην ολλανδική εταιρεία Shell. Ο αγοραστής δεν ήταν σε θέση να αποθηκεύσει ή να διατηρήσει το πετρελαιοειδές προϊόν λόγω σφάλματος στη σύνθεσή του που προκλήθηκε, κατά λάθος, κατά τη φόρτωση της αρχικής μεταφοράς.
- ΔΕΕ: ο πελάτης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είχε πρόθεση να διαθέσει ή να ανακτήσει την επίμαχη αποστολή, δεδομένου ότι αυτή επιστράφηκε βάσει της σύμβασης. Για να προσδιοριστεί αν η Shell είχε πρόθεση να "απορρίψει" την επίμαχη αποστολή, κατά τον χρόνο που αποκαλύφθηκε η μόλυνσή της, το ΔΕΕ έλαβε υπόψη ότι η ουσία είχε εμπορική αξία και μπορούσε να πωληθεί στην αγορά χωρίς να υποστεί επεξεργασία. Το αποφασιστικό γεγονός ήταν ότι η Shell πήρε πίσω την παρτίδα με πρόθεση να την αναμείξει και να την επανατοποθετήσει στην αγορά. Για το λόγο αυτό, δεν μπορούσε να θεωρηθεί απόβλητο σύμφωνα με τον WSR.

30

Περαιτέρω καθοδήγηση και υλικό

Εγχειρίδιο οδηγιών της Σύμβασης της Βασιλείας

Το "[Εγχειρίδιο οδηγιών για τη δίωξη της παράνομης διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων](#)" που συνέταξε η Γραμματεία της Σύμβασης της Βασιλείας παρέχει μια επισκόπηση της πρακτικής της δίωξης υποθέσεων παράνομης διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βασιλείας. Το εγχειρίδιο διατίθεται στα αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, αραβικά και ρωσικά. Στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βασιλείας υπάρχουν και άλλα χρήσιμα έγγραφα καθοδήγησης σχετικά με το έγκλημα των αποβλήτων, κυρίως το Guidance Elements for Detection, Prevention and Control of Illegal Traffic in Hazardous Waste (Στοιχεία καθοδήγησης για την ανίχνευση, την πρόληψη και τον έλεγχο της παράνομης διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων). Δείτε όλα τα εγχειρίδια [εδώ](#).

WasteForce Καθοδήγηση δίωξης εγκλήματος κατά αποβλήτων

Προκειμένου να υποστηριχθεί η ποινική δίωξη του εγκλήματος κατά των αποβλήτων και να αυξηθούν οι γνώσεις των εισαγγελέων που είναι υπεύθυνοι για την αντιμετώπιση υποθέσεων εγκλήματος κατά των αποβλήτων, το έργο WasteForce ανακοίνωσε τη δρομολόγηση της [Οδηγίας για την ποινική δίωξη του εγκλήματος κατά των αποβλήτων](#) το 2020. Η εν λόγω καθοδήγηση έχει ως στόχο να παράσχει οδηγίες και πρακτικές πληροφορίες για τις αρχές που εμπλέκονται στη δίωξη υποθέσεων παράνομης διακίνησης επικίνδυνων ή άλλων αποβλήτων. Ενώ το πεδίο εφαρμογής του παράνομου διασυνοριακού εμπορίου αποβλήτων αποτελεί το επίκεντρο της Καθοδήγησης, σκοπός της είναι επίσης να παράσχει καθοδήγηση για τη δίωξη του εγκλήματος των αποβλήτων γενικά.

31

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
ENVIRONMENT
The Director-General

Frequently Asked Questions (FAQs) on

Regulation (EC) 1013/2006 on shipments of waste

<https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/shipments/faq.pdf>

32

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

vomacka@mail.muni.cz

